EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 11 14
COM(2023) 703 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl naudojimosi įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, suteiktais Komisijai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (Atvirųjų duomenų direktyva)

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl naudojimosi įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, suteiktais Komisijai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (Atvirųjų duomenų direktyva)

1. ĮVADAS

Direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo[1] buvo priimta 2019 m. birželio 20 d. ir įsigaliojo 2019 m. liepos 16 d.

Direktyvoje (ES) 2019/1024 nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų arba tam tikrų valstybės įmonių turimos viešojo sektoriaus informacijos, pavyzdžiui, geografinės, žemės registro, statistinės ar teisinės informacijos, ir viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų duomenų pakartotinio naudojimo teisinė sistema. Ja siekiama didinti socialinį ir ekonominį viešojo sektoriaus informacijos potencialą, pavyzdžiui, startuoliams ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms suteikiant galimybę ją lengviau gauti, didinant dinaminių duomenų ir duomenų rinkinių, turinčių ypač didelį ekonominį poveikį, pasiūlą ir skatinant konkurenciją bei skaidrumą informacijos rinkoje. Tai viena iš priemonių, kuriomis siekiama skatinti ES duomenų ekonomiką ir dirbtinio intelekto plėtrą.

Direktyvoje (ES) 2019/1024 nustatyta didelės vertės duomenų rinkinių sąvoka. Jie apibrėžiami kaip dokumentai, kurių pakartotinis naudojimas siejamas su reikšminga socialine ir ekonomine nauda. Todėl jiems taikomas atskiras taisyklių rinkinys, kuriuo užtikrinama, kad jie būtų nemokami ir skaitomi automatiškai. Valstybės narės turi suteikti galimybę jais naudotis per programų sąsajas (API) ir, jei reikia, atsisiųsti visus jų rinkinius. Didelės vertės duomenų rinkinių teminės sritys pateiktos direktyvos I priede, kuriame išvardytos šešios teminės kategorijos (geoerdviniai duomenys, Žemės stebėjimas ir aplinka, meteorologiniai duomenys, statistika, bendrovės ir bendrovių valdymas nuosavybės teise, judumas).

Direktyvoje (ES) 2019/1024 nustatytas įgaliojimas Komisijai priimti deleguotuosius aktus.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Direktyvos (ES) 2019/1024 13 straipsnio 2 dalyje Komisijai suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas I priedas, įtraukiant naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas, kad būtų atsižvelgta į technologijų ir rinkos pokyčius. Pagal Direktyvos (ES) 2019/1024 15 straipsnio 2 dalį Komisijai deleguotieji įgaliojimai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. liepos 16 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija turi parengti naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

[1] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (nauja redakcija) (OL L 172, 2019 6 26, p. 56–83).

3. ĮGALIOJIMŲ DELEGAVIMAS

Pagal Direktyvos (ES) 2019/1024 13 straipsnio 2 dalį Komisijai pagal direktyvos 15 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas jos I priedas, įtraukiant naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas, kad būtų atsižvelgta į technologinius ir rinkos pokyčius.

3.1. ĮGALIOJIMAI, KURIAIS PASINAUDOTA ATASKAITINIU LAIKOTARPIU

Komisija iki šiol nepasinaudojo Direktyvos (ES) 2019/1024 13 straipsnio 2 dalyje jai suteiktais įgaliojimais.

Direktyvos (ES) 2019/1024 I priede numatytos šešios pradinės kategorijos sudarė pakankamą teminę sritį pirmajam didelės vertės duomenų rinkinių sąrašui sudaryti. Todėl Komisija dar nepasinaudojo jai suteiktais įgaliojimais iš dalies pakeisti I priedą ir įtraukti naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas. Sprendimą dėl deleguotųjų įgaliojimų panaudojimo Komisija priims surinkusi faktus, kaip valstybės narės įgyvendina pirmąjį didelės vertės duomenų rinkinių sąrašą. Ruošdamasi tam, Komisija užsakė tyrimą[2], kuris padės nustatyti galimas naujas temines kategorijas.

IŠVADA

Komisija mano, kad Direktyvos (ES) 2019/1024 13 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus pagal Direktyvos 15 straipsnio 2 dalį reikia savaime pratęsti penkerių metų laikotarpiui. Taip yra todėl, kad artimiausiais metais gali atsirasti poreikis įtraukti naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas, remiantis Direktyvos (ES) 2019/1024 13 straipsnio 2 dalimi suteiktais įgaliojimais. Ypač svarbu užtikrinti būtiną teisinės sistemos lankstumą, kad ją būtų galima prisitaikyti prie naujausių technologijų ir rinkos pokyčių ir kad Komisija ateityje galėtų apimti naujas viešojo sektoriaus informacijos temines sritis.

Teikdama šią ataskaitą, Komisija laikosi Direktyvos (ES) 2019/1024 15 straipsnio 2 dalyje nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų.

Komisija kviečia Europos Parlamentą ir Tarybą susipažinti su šia ataskaita.

[2] Europos Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas „Duomenų temų, kuriomis gali būti papildytas viešojo sektoriaus didelės vertės duomenų rinkinių teminių kategorijų sąrašas, nustatymas. Galutinis tyrimas“ (*Identification of data themes for the extensions of public sector High-Value Datasets – Final study*), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023 m., https://data.europa.eu/doi/10.2759/739414.